

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De causa efficiente Sacramentorum quoad eorum institutionem. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

stabit ex dicendis in singulis Sacramentis. Atque ita sustinentur ad id. de Coninch. q. 60. art. 8. dub. 2. in fine. n. 84. Bonac. disp. 1. q. 2. p. 1. à n. 33.

Dixi seclusa necessitate. eò quòd graue dubium sit, an ea stante mutare possis modum, & ritum in administratione Sacramentorum ab Ecclesia prescriptum. Cuiusmodi satisfecimus, tum tract. 2. de peccat. disp. 1. pun. 13. & tract. 3. disp. 1. pun. 16. & quando liceat uti opinione probabili, & materia dubia in Sacramentorum administratione, tract. 1. disp. 2. pun. 5.

P V N C T V M I V.

De causa efficiente Sacramentorum, quoad eorum institutionem.

1. A summo Deo tanquam à principali auctore sunt omnia Sacramenta instituta, à quo communicata est Christo Domino, quòd homo est, potestatis Sacramenta instituendi.
2. Hanc potestatem, quam Christus habuit, nemini, alteri communicauit.
3. Communicari tamen potest pura creatura, sed non aequè perfecta.

Duplex est causa efficiens Sacramentum. Alia instituens alia institutum ministrans. De causa instituyente agemus in presenti, & in sequenti puncto de ministrante.

1. Certum est Sacramenta omnia à summo Deo, tanquam à principali auctore instituta esse, quia solus Deus gratiæ sanctificantis auctor est, ac proinde ille solus instituere signa potest, quibus positis gratia conferatur, vel conferenda significetur. Sic D. Thom. quem omnes sequuntur q. 64. art. 2. Neque huic veritati obstat, quòd tempore legis naturæ Abrahamus, & tempore legis scriptæ Moyses, & tempore legis gratiæ Christus Sacramenta à Deo instituta manifestauerint, sicuti dixit Paul. ad Hebr. i. multifaria, multisque modis olim Deus loquens in Prophetis, nouissimè diebus istis locutus est nobis in filio, &c. quia Abrahamus, & Moyses non Sacramentorum institutores, sed promulgatores fuerunt. Christus verò Dominus, quòd homo est, Sacramentorum nouæ legis promulgator fuit, sed non primarius institutor, & auctor, quia non ex virtute propria, sed ex accepta à Deo Patre, & ab ipso qua Deus est, gratiam sanctificantem confert, aut conferre potest: sic D. Thom. q. 64. art. 1. ibidem, Suarez. disp. 12. sect. 1. concl. 2. & 3. Egid. de Coninch. art. 2. & 4. dub. 1. & 2. Bonac. de Sacrament. disp. 1. q. 3. p. 1. n. 2. & 3. Paul Layman lib. 5. tract. 1. cap. 5. q. 1. Verum etsi Christus Dominus, quòd homo est, non fuerit primarius Sacramentorum nouæ legis auctor, & institutor, at verè, & proprio illorum fuit institutor ex potestate à Deo accepta: ob excellentiam enim, quam habet humana natura ex vnione hypostatica ad Verbum, data fuit Christo Domino, quòd homo est, potestas signandi signa sensibilia, quibus gratia communicaretur, iuxta illud Marc. 16. Data est mihi omnis potestas in celo, & in terra. Ex qua potestate Sacramenta omnia nouæ legis instituit, in quo maxime differt ab Abrahamo, & Moyse, qui solum fuerunt promulgatores Sacramenti à Deo signati, non tamen ipsis data fuit potestas sensibilia signa designandi, quibus gratia communicaretur, sicuti data fuit Christo Domino, quòd homo est.

2. Hanc potestatem excellentiæ ipsè Christus nobis promeruit, & insuper promeruit nobis vsum illius potestatis, & sacramentorum operationem. Quia hoc meritum & Christum commendat eiusque dignitatem extollit, & nos eius obsequio strictius obligat, & diuincit. Nemini autem hanc potestatem Christus Dominus communicauit, nec vlli alteri præter Christum à Deo data fuit, sicuti aperte colligitur ex Trident. sess. 7. can. 1. dicente, anathema esse qui diceret omnia sacramenta nouæ legis non fuisse à Christo Domino instituta, & sess. 14. can. 1. Idem de extrema vnctione definitur, de qua poterat speciale dubium esse, eò quòd expressè ex nullo loco Euangelij colligatur Christum Dominum hoc Sacramentum instituisse. At traditione Ecclesiæ, cuiusque declaratione pro certo tenendum est hoc Sacramentum, sicut & reliqua omnia per se instituisse. Apostolis autem illius, & aliorum prædicationem, dispensationem communicasse. Iuxta illud 1. Corin. 4. n. 1. Sic nos existimet homo vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei, id est sacramentorum. Expeditur namque, vt Christus Dominus antequam ad celum migraret, suam Ecclesiam perfectè fundaret. At ad illius perfectum fundamentum Sacramentorum institutio peruenit. Ergo ab ipso, & non ab Apostolis omnia fuerunt instituta, & ita sustinentur D. Thom. q. 60. art. 4. Suarez. disp. 11. sect. 1. Valq. disp. 13. cap. 1. Egid. de Coninch. dub. 1. à num. 7. & dub. 2. n. 19. Paul Layman lib. 5. tract. 1. c. 5. q. 1. & 2. Bonac. disp. 1. q. 3. p. 1. à n. 4. 3. Solum est inter Doctores controuersia, an ea potestas, quam habuit Christus Dominus, quòd homo est, aliqui pura

Ferr. de Castro Sum. Mor. Pars IV.

creatura communicari possit? Alij affirmant, alij negant, quorum opiniones conciliantur optimè Egid. de Coninch. dicta. q. 64. art. 4. dub. 2. Paul. Layman. lib. 5. sum tract. 1. c. 5. q. 2. dicentes communicari posse, sed non cum ea perfectione, ac fuit Christo communicata. Priorem partem probò, quia potuit Deus pura creatura in præmium alicuius boni operis facti, vel faciendi, vel ex pura liberalitate potestatem concedere designandi aliqua signa stabilia, quorum recto vsui gratiam iustificantem annecteret. Sed hæc est potestas sacramenta instituendi. Ergo pura creatura hæc potestas communicari à Deo potest. Secundam verò partem, scilicet hanc potestatem non esse ita perfectam, sicuti est perfecta, quam habuit Christus, sic manifesto: quia Christo fuit concessa hæc potestas quodammodo ex debito, tum ob excellentiam personæ, tum ob eius opera de condigno meritoria huius potestatis, & illius vsus, ac effectus, quæ nullatenus pure creatura conuenire possunt. Non enim pura creatura hæc potestas debita esse potest, neque ob eius excellentiam, neque ob opera meritoria, cum nulla pura creatura de condigno mereri possit alieni peccati remissionem.

P V N C T V M V.

De efficiente Sacramentorum causa, quoad eorum administrationem.

1. Minister Sacramentorum solus est homo viator.
2. Legitima intentio ad valorem Sacramenti requiritur.
3. Actualis necessaria non est, sed sufficit virtualis.
4. Quando hæc intentio virtualis adstet, explicatur.
5. Habitualis, & interpretatiua intentio non sufficit.
6. Intentio sufficiens debet esse absoluta, non conditionata pendens à futuro euentu. Excipitur matrimonium.
7. Intentio sub conditione presentis, vel præterita nõ vincit Sacramentum, illicitè tamè apponitur absq. causa rationabilij.
8. Probatis ministri ad valorem sacramenti necessaria non est, bene tamen ad illum licitum vsum.
9. Existens in peccato, & Sacramentum ministraturus debet conari ad conuersionem.
10. Excipitur ab aliquibus administratio baptismi seclusa solemnitate. Non admittitur exceptio.
11. Alij excipiunt sacramentum matrimonij. Sed neque hæc exceptio approbatur.
12. Alij, sed pauci excipiuntur Eucharistia ministratorem. Sed reprobanda est exceptio vt aliena à veritate.

1. Sacramentorum precipue nouæ legis solus est constitutus minister homo viator, quia pro cursu huius peregrinationis, & in illius subsidium sunt à Christo instituta, & hominibus concessa. Expeditur ergo solum hominem in hac vita degentem illorum ministrum esse: vt docuit D. Thom. q. 64. art. 7. quæ ferè omnes Doctores sequuntur apud Egid. ibi, & Suarez. disp. 13. sect. 1. Bonac. disp. 1. q. 3. pun. 1. à n. 9. Hinc fit neque demones, neque Angelos beato sacramentorum ministros esse. Quod si aliquando constaret demones, vel Angelos sacramentum aliquod ministrasse, credèdum est Angelis datam esse à Deo potestatem, & ex hac potestate diuinitus, & miraculosè accepta sacramentum concessisse, vt multis exemplis exornat Sayr. lib. 2. de Sac. c. 3. q. vnica art. proposit. 5. Demoniis autem nunquam credendum est hanc potestatem communicari, sed ex sua malitia sacramenti ministratorem attentasse. Sic D. Thom. q. 64. art. 7. Valq. ibi. Egid. de Coninch. n. 5. & seq. Sayr. dicto lib. 2. c. 3. q. vnica. art. 2. & 3. Bonac. disp. 1. q. 3. p. 1. n. 10. & seq. Suarez. disp. 13. sect. 1. 2. Duplex pro sacramentorum administratione expostulatur in ministro conditio, videlicet legitima intentio, & pura conscientia. Si de intentione legitima loquamur, ita necessaria est ad sacramenti valorem, vt ea deficiente nullum sacramentum conficiatur: cum enim sacramenti ministratio libera esse debeat, necessario expostulatur in ministro voluntas libera illius, atque adeò quòd liberè velit, & intendat sacramentum conficere, sicut Christus instituit. Conclusio est de fide definita à Trident. sess. 7. can. 11. & sess. 14. can. 9. & à Florent. Concilio, Decretio de vnione Armeno.

3. Quapropter solum est dubium, quæ intentio sufficiat, & necessaria sit: Sufficere actualem nemini potest esse dubium cum sit intentio præcipua, quæ haberi potest. Suarez. disp. 13. sect. 3. circa medium. Valq. 5. p. disp. 138. cap. 6. Bonac. disp. 1. q. 3. p. 2. §. 3. à num. 11. At hæc intentio actualis necessaria non est, sed sufficit virtualiter, & moraliter perseverans. Non enim expeditur Christum Dominum in Sacramentorum administratione expostulare voluntatem moraliter impossibilem: haberi autem communiter voluntatem actualem vix erat possibile. Non igitur, est censendum illam Christum Dominum expostulare: Sic D. Thom. quest. 64. art. 9. Suarez. disp. 13. sect. 3. circa medium. Egid. de Coninch. art. 8. dub. 2. Sayr. lib. 2. cap. 4. q. 4. art. 2. Bonac. disp. 1. q. 3. p. 2. §. 3. à num. 11. Paul.